

Sjanger, format og TV-industrien

IMK 07.11.06

Sjanger

- Gruppe verker som har formelle eller tematiske kjennetegn felles og skiller seg ut fra andre grupper innen samme kunstart
- Varig appell overfor et bredt publikum
- Sosialt etablert og stabil måte å kommunisere på
- Skaper og avgrensner rammene for utfoldelse
- Bidrar til gjenkjennelse og forståelse, gir fortrolighet
- Innhold - form - funksjon

Sjangereksempel: Dramaserie

- Serie: I dagligtale og faglitteratur hovedsakelig fiksjon.

Omfatter:

- Serie: Grunnsituasjon, faste karakterer, avsluttede fortellinger
- Føljetong (serial): Hver episode bygger videre på den forrige. Cliff-hanger!
- Såpeopera: Uendelig historie
- Hybrider

Sjangereksempel: Talkshow

- Studioinnspilte programmer der programlederens samtale med inviterte gjester utgjør hovedinnholdet. Innslag.
- Programlederens personlige popularitet og autoritet ("Skavlan")
- USA: Stjernestatus
- Live-on-tape
- Dagligdags, "spontan" samtale
- Tema: Underholdning, nyheter etc.
- Gjestenes agenda (egen promo, kanal-promo)

Sjangereksempel: Dokusåpe

- Går inn i et allerede etablert sosialt miljø som en arbeidsplass eller et feriested
- Reality: iscenesatt miljø, innlagt konkurransemomenter og utstemming av deltakere.
- Begge sjangrene følger føljetongens og såpeoperaens narratologi
- Underkategori av reality??? Eller dokumentarserie?? Mindre "viktige" historier
- En-kameraproduksjon, på location. Redigert.

Hva er et format?

- Et fast konsept for et TV-program
- En "oppskrift" på hvordan et program skal bygges opp, se ut og produseres
- Et fleksibelt sett av mulige programløsninger, basert på faste elementer
- Et sett av ideer som kan realiseres i ulike produksjoner
- Avgrensnes av sjanger og program(serie)
- Alt som inngår i en formatlisensavtale

Formathåndbok/"bibel"

- Programbeskrivelse
- Spilleregler
- Casting
- Eksempler på oppgaver
- Tekniske spesifikasjoner
- Design
- Grafikk/software/database
- "Track record" – seertall, demografi
- Videotape
- Konsulent

Formatene og TV-industrien

- Formaliserer utvekslingen av programideer mellom de ulike aktørene
- Rettighetsdistributører, produsenter og kanaler
- "Bytteteknologi"
- Selskaper som utvikler, kjøper opp og distribuerer formater (og produserer)

Noen viktige aktører

- Endemol (NL) (BB, Kokkekamp, Forandring...)
- Celador (UK) (Vil du bli millionær)
- Hat trick (UK) (Nytt på nytt)
- Pearson (UK) (Beat for beat, Gjett hva...)
- King World (USA) (Lykkehjulet, Jeopardy)
- Freemantle (UK) (Idol)
- Skandinavia: Strix (Farmen, Baren, Harem) Mastiff (Klassefesten, Vennepreven)

Hvordan opprettholdes lisenssystemet?

- Juridisk aspekt – distributøren tar risikoen ved evt. plagiatbeskyldninger
- Begrensede sanksjonsmuligheter!!
- Bransjekodeks
- Verdifull produksjonskompetanse
- Salgbarhet (video, track record)
- Merkevarer
- Gjennomprøving gir risikominimering

TV2 og formater

- Startfasen: behov for produksjonskompetanse
- "Inspirasjon" – eks. Nå eller aldri
- Parallell til NRKs første TV-år
- NL, Belgia

Formater eller egenutviklede programmer?

- Egenutviklet:
 - Sitter på rettighetene selv
 - Status og kredibilitet
- Innkjøpt format:
 - Økonomisk rasjonelt og risikominimerende
 - Økt produksjonskompetanse
 - Ingen klar motsetning mellom versjonering og kreative prosesser

Formatrettighetene, TV2 og produksjonsselskapene

- Ingen retningslinjer fra myndighetene
- Forholdet til produksjonsselskapene – et konstant spenningsfelt
- Kamp om format-opsjoner og rettigheter!

Kappløpet om "Millionæren"

- September 1998: Englands-premiere. En norsk TV-produsent får en pakke i posten...
- TV2 og TV3 ikke interessert. Celador vil ikke selge til Nordisk Film
- Mai 1999, Cannes: Celador selger til Endemol. TV2 (N), TV2 (DK) og TV4 (S) forhandler fram egen avtale
- Kappløp mellom Rubicon og Nordisk Film
- Kappløp mellom TV2 og NRK
- 10. Januar 2000: Norges-premiere. 910 000 seere
- NRK 7. Januar, 1 255 000

Produksjonsselskapene

Pengene i potten

Ca. 710 millioner kroner

Hovedkunder:

- TV 2: 330 mill.
- TV Norge: 180 mill.
- NRK: 100 mill.
- TV 3: 100 mill.

Største aktører

- Nordisk Film 143 mill. (totalt 712 mill.)
- Rubicon TV 149 mill.
- Monster 126 mill. (inkl. reklamefilm)
- MTV Mastiff 100 mill.

Spesialiserte aktører

- Metronome Spartacus: 69 mill.
- Strix: 33 mill.
- Fabelaktiv: 34 mill.
- Dinamo story

Og mange små!

Eiere i ryggen

- Rubicon TV - Endemol/Schibsted
- Nordisk Film - Egmont
- MTV Mastiff - Zodiac

Unntak: Monster, gründer-eid